

ten¹ uit die tijd bevond zich op de plaats waar de schilder gestaan heeft, een andere molen en geen weiland, zoals op de schildering. Bovendien eindigt het land vrij kort achter het laatste gebouw, terwijl de schildering suggereert, dat de vaart praktisch tot aan de horizon doorloopt.

Een andere mogelijkheid is, dat het scherm wel in Hoorn gemaakt is, maar geen gezicht op een Hoornse molen biedt. Dan zou het scherm vervaardigd kunnen zijn in een werkplaats van de Vaderlandse Maatschappij, waar naast geschilderd behang ook haardschermen werden vervaardigd. De VM, die haar afnemers in heel Nederland en zelfs in Noord-Duitsland had, liet op de door vervaardigde voorwerpen voorstellingen aanbrengen volgens de wensen van haar klanten.

De molen op de voorzijde zou dan een Zaanse houtzaagmolen kunnen zijn. Dit is des te aannemelijker, omdat de achterzijde van het scherm een schildering laat zien die duidelijk in de Zaanstreek gesitueerd moet worden.

Hoe het ook zij, wij houden het er voorlopig op, dat het scherm in Hoorn vervaardigd is voor een Zaanse afnemer. Het Museum is de Kerkmeijer-de Regtstichting zeer erkentelijk voor haar hulp bij het verwerven van dit Hoornse stuk kunstnijverheid.

1. Vergelijk de kaarten *Hoorn hoofd-stad van West-rijsland* door Adriaan Doesjan, 1794, verz. Westfries Museum inv. nr. 05032, *Plan du port de Hoorn*, door D. Mentz, 1812, verz. WFM inv. nr. D 18, *Gondtekening van de stad Hoorn* door Staas Peters van Diggelen, 1832, verz. Archiefdienst Westfr. Gem. inv. nr. D 16. De weergaven van deze plaats wijken op onderdelen van elkaar af op de verschillende kaarten.

Oorlogskranten achter stucwerk aan de Ramen

De heer Dijkman gaf onze vereniging vorig jaar een mooie afbeelding van de Hoofdtoren in bruikleen. Extra aardig was dat deze tekening ooit vervaardigd werd door de oprichter van Oud Hoorn, de heer J.C. Kerkmeyer.

De heer Dijkman is stucadoor van beroep. Toen hij een paar maanden geleden bezig was met het restaureren van het plafond van de voormalige Doopsgezinde Kerk aan de Ramen, zag hij achter het kapotte stucwerk wat oude kranten steken. Hij trok ze weg en het bleken exemplaren te zijn van HET VOLK en het DAGBLAD VAN NOORD-HOLLAND uit jaar 1944. Hij gaf de vergeelde kranten aan de redactie ter inzage. Het zijn allebei duidelijk "verkeerde" kranten; veel berichten wijzen op het geweldige Duitse erfgoed.

Toch maken enkele artikeltjes melding van heersende schaarste aan het één en ander. Wat te denken van het volgende stukje: "Wanneer uw uitgehaalde wol niet meer geschikt is om er mede te breien, kunt u ze bij ons opnieuw laten "verspinnen" en laten verven in zwart en marine".

En met de huidige perikelen van het café-bezoek rond de Rode Steen in het achterhoofd is het volgende ook wel aardig: "Het komt nog altijd voor, dat personen zich in den verboden tijd, d.i. tussen elf en vier uur, op de openbare straat bevinden en deswege is weer een aantal overtreders geverbaliseerd. Van de zijde der politie wijst men erop, dat zich vooral in de omgeving van de Kuil, Italiaanse Zeedijk en Proostensteeg dit euvel voordoet, zoodat hier scherp zal worden toegezien en zoo noodig de strengste maatregelen zullen worden getroffen."

Er zijn dus naast allerlei artikeltjes over ellende die de oorlog betreffen, ook berichtjes in deze kranten te vinden die laten zien, dat het alledaagse leven ook toen gewoon doorging. Veel levensmiddelen waren in 1944 alleen nog op de bon verkrijgbaar.

Bent u, die dit leest, nieuwsgierig naar de verdere inhoud van deze dagbladen, neem dan contact op met de heer Dijkman.